

The Relationship Between Tax Incentives and Investments

Kifayet Erdem Arslan^{1,a,*}

¹ Office Services and Secretarial, Office Management and Executive Assist. Pr., Yıldızeli MYO, Sivas Cumhuriyet University, Sivas, Türkiye

*Corresponding author

Research Article

History

Received: 20/06/2023

Accepted: 29/06/2023

ABSTRACT

As the free market order is gradually developing around the world with globalization, the increase in social needs in the changing order has added new roles to the state's place in economic life. State interventions have been necessary in maintaining stability and fixing economic balance in the free market order. These interventions emerge as the main monetary and fiscal policies. The adjustments made by the government in the amount of money in the market, the regulation of the volume of government expenditures, and the management of taxation are the main stability policies of the government. A number of incentives are also applied to increase the investment volume, which is one of the factors that plays an important role in the growth and development of a country's economy. One of the most important practices in increasing investment rates is tax incentives. Investment incentives are especially important for the sustainability of economic growth and development and for ensuring regional balance. In this study, tax and investment incentives in our country, investment incentives, tax types and their effects on investments were investigated in a conceptual dimension theoretically and also the number and quality of incentive certificates issued since 2012 have been analyzed and interpreted with official statistics. In the study, it was seen that the incentive certificates increased both in diversity and in number. In addition, it has been determined that the amount of incentives provided supports the creation of new employment areas both regionally and in different sectors.

Keywords: Investment, Investment Incentives, Incentive, Tax Incentives

Vergisel Teşvikler ve Yatırımlar Arasındaki İlişki

Süreç

Geliş: 20/06/2023

Kabul: 29/06/2023

ÖZ

Küreselleşmeyle birlikte dünya genelinde serbest piyasa düzeni giderek gelişirken, değişen düzen içerisinde toplumsal ihtiyaçların artması devletin ekonomik hayattaki yerine yeni roller eklemiştir. Serbest piyasa düzeni içerisinde bozulan ekonomik dengelerin düzeltilmesi ve istikrarın korunması konularında devlet müdahaleleri gerekli olmuştur. Bu müdahaleler başlıca para ve maliye politikaları olarak ortaya çıkmaktadır. Devletin piyasadaki para miktarında yaptığı ayarlamalar, devlet harcamalarının hacimlerinin düzenlenmesi, vergilendirmenin yönetilmesi devletin yaptığı başlıca istikrar politikalarındandır. Ülke ekonomilerinin büyümesi ve kalkınmasında önemli rol oynayan faktörlerden biri olan yatırım hacminin artırılmasında da bir takım teşvikler uygulanmaktadır. Yatırım oranlarının artırılmasında en önemli uygulamalardan biri de vergi teşvikleridir. Ekonomik büyüme ve kalkınmanın sürdürülebilirliği ve bölgesel açıdan dengenin sağlanabilmesi adına özellikle yatırım teşvikleri önem arz etmektedir. Çalışmada teorik olarak ülkemizdeki vergi teşvikleri, yatırım teşvikleri, türleri ve yatırımlar üzerindeki etkileri kavramsal boyutta araştırılmış olup 2012 yılından günümüze kadar düzenlenen teşvik belgelerinin sayısı ve niteliği resmi istatistiklerle analiz edilerek yorumlanmıştır. Yapılan çalışmada teşvik belgelerinin hem çeşitlilik hem de sayısı olarak arttığı görülmüştür. Ayrıca sağlanan teşvik tutarlarının hem bölgesel hem de farklı sektörler de yeni istihdam alanları oluşturulmasını desteklediği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yatırım, Yatırım Teşvikleri, Teşvik, Vergi Teşvikleri

Copyright

This work is licensed under
Creative Commons Attribution 4.0
International License

^a kifayeterdem@cumhuriyet.edu.tr <https://orcid.org/0000-0001-8226-6723>

How to Cite: Erdem Arslan K (2023) The Relationship Between Tax Incentives And Investments, International Journal of Current Social Science, 2(1): 31-37, 2023

Giriş

Günümüzde uluslararası rekabetin artması ile birlikte değişen konjonktüre uyum sağlanabilmesi, devletlerin ekonomiye müdahalesini kaçınılmaz kılmaktadır. Gerek gelişmiş gerekse gelişmekte olan ülkelerin birçoğunda artan ticaret hacmi ile birlikte kalkınma sürecine destek veren en önemli araçlardan birisi maliye politikaları kapsamında uygulanan teşvik politikalarıdır. Teşvik politikaları ile ekonomik büyüme ve kalkınmanın sağlanabilmesi, yatırımların ve doğrudan yabancı yatırımların artırılması ve yatırımlara bağlı olarak istihdamın artması, sanayileşme sürecinin hız kazanması ve teknoloji kullanımı ile birlikte dış rekabette avantajlı duruma getirilmesi hedeflenmektedir.

Gelişen ve değişen dünya düzeni içerisinde devletler çeşitli teşvik araçları kullanarak bir kısım vergi alacağından vazgeçmektedir. Kamu yatırımlarının finansmanı devlet tarafından sağlanarak vazgeçilen kamu gelirlerinin piyasada özel sektör tarafından değerlendirilmesine fırsat verilmekte ve özel kesim yatırımların artması sağlanarak ekonomik büyüme hedeflenmektedir. Devletin alacağından vazgeçmesi demek olan vergi teşvikleri ile harcanabilir gelir azalmayacağından bu durum tasarruf ve yatırım oranlarını artırmaktadır. Vergisel teşvikler ile yatırımların belirli sektörler yöneline sağlanarak bölgesel dengesizlikleri azaltmak ve kalkınmayı sağlamak, harcamaları azaltmak ve talebi düşürmek gibi ekonomik kararlar üzerinde yarattığı etkiler önemlidir. Vergisel teşviklerle istihdamın artırılması, ekonomik istikrarın sağlanması, döviz kazandırıcı faaliyetlerle uluslararası rekabet gücünün artırılması, cari açığın azalması gibi etkileri amaçlanmaktadır.

Ülkemizde de özellikle 2012 yılından itibaren uygulanan Yeni Teşvik Sistemi ile bu hedeflere ulaşmak için çok kapsamlı teşvikler tasarlanmıştır. Teşviklerin etkinliğinin artırılması ekonomik büyümenin ve bölgesel kalkınmanın gerçekleştirilmesi kaynakların optimal kullanılmasına bağlıdır. Gerek il bazında gerekse bölge bazında gelişmişlik düzeyleri göz önünde bulundurularak uygulanacak teşvik politikaları bir yandan yerli üretimin artmasını sağlarken, öte yandan ihracatı artırıcı ithalatı azaltıcı etkisiyle cari açığın azaltılmasına da katkı sunacaktır. Çalışmada kavramsal olarak ülkemizde uygulanan teşvik politikaları özellikle vergi teşvikleri, türleri ve günümüze kadar verilen teşvikler ile yatırım tutarları ve yıllara göre istihdam sayıları verilmektedir.

Teşvik Kavramı ve Vergisel Teşvikler

Türk Dil Kurumuna göre teşvik kavramı, "isteklendirme", "özendirme" anlamlarına gelmektedir. Teşvik kavramı yerine literatürde kullanılan farklı isimler bulunmaktadır. Bunlardan en yaygın olanları "sübvansiyon", "iktisadi gayeli mali yardım", "üreticiye yapılan transfer harcamaları", "devlet yardımları", "primler", "destekler", "uygun krediler", "aynı yardımlar" gibi kavramlardır (Aykın, 2006). Uygulamada genellikle teşvik yerine kullanılan ifadelerden olan sübvansiyon,

TDK'ya göre, "devletçe yapılan para yardımı, destekleme" olarak ifade edilmektedir.

Ekonomik anlamda teşvik ise, bazı sektörlerin gelişim hızını artırmak amacıyla kamunun verdiği maddi manevi desteği ifade etmektedir. Başka bir tanıma göre, ekonomik faaliyetlerin bazı alanlardaki gelişimini hızlandırmak için devlet tarafından sağlanan imkanlar olarak da adlandırılmaktadır (Çiloğlu, 1997).

Farklı birçok tanımla yapılan teşvik kavramı OECD' ye göre; Bir yatırımın maliyetini veya potansiyel karını etkileyerek veya yatırım ile ilgili risklerini değiştirerek yatırımın büyüklüğünü, bölgesini ve sektörünü etkilemek için hazırlanan hükümet önlemleridir (Çatal, 2010). Kullanılış amacına göre anlamı da değişebilen teşvik kavramını genel olarak bir ekonominin istenilen gelişim seviyesini yakalayabilmesi için yatırımları artmasını sağlayacak desteklerin hepsi olarak tanımlanabilir (Mazlum vd., 1990).

Teşvik kavramının genel özelliklerine bakarak daha iyi anlaşılabilmesi sağlanabilir. Bu özellikler aşağıdaki gibidir (Duran, 2003):

- Teşvikler, devlet güvencesi altında olup, planlaması ve verilmesi ilgili kurumlar tarafından yapılır.
- Teşvikler özel kesim başta olmak üzere kamu kesimine de hibe edilmektedir.
- Teşviklerin devlete oluşturmuş olduğu maddi bir yükümlülüğü vardır. Bu yükümlülük hibe yoluyla verilerek kamu fonlarının azalması ve vergi teşviklerinin sağlanması neticesinde devlet gelirin azalmasına neden olabilir.
- Teşvikler devlet açısından bakıldığında gelir azalmasına neden olurken firma açısından bakıldığında yatırımın maliyeti, bölgesi, sektörü ve büyüklüğü açısından "yararı" ifade eder.
- Teşvikler dolaylı ve dolaysız olmak üzere iki kısımda değerlendirilmektedir.
- Teşvikler açık veya gizli olarak değerlendirilebilir.
- Bölgeler arasındaki sosyo-ekonomik düzeylerin farklılığını ortadan kaldırmak amacıyla teşvik politikaları bölgesel olarak farklılaştırılabilir.

Bu bakış açısıyla teşvik, yatırım yaparak istihdamı artırmak ve böylece ekonomik ve iktisadi kalkınmayı ortaya koymak, bir bölge ya da sektörün kalkınmasını sağlamak için devletin sağladığı gerek maddi gerekse sosyal veya hukuki bütün destekler olarak açıklamak mümkündür (Tuncer, 2008).

Vergi teşvikleri ise, verginin hem mali açıdan hem de ekonomik ve sosyal açıdan hedeflerin gerçekleştirilebilmesi için, vergi mükelleflerine sağlanan vergi kolaylıklarıdır. Birçok farklı şekilde gerçekleştirilebilen vergi teşvikleri genellikle mükellef için yük teşkil eden unsurların hafifletilmesi ile oluşturulur. Bu vergi kolaylıkları; muaflik, istisna, vergi oranı indirimleri gibi mükelleflerin özendirilmesi veya vergi mükellefi açısından yük oluşturabilecek unsurların hafifletilmesi ya da tamamen ortadan kaldırılması şeklinde gerçekleşir (Edizdoğan vd., 2013).

Özetlenecek olursa vergi teşvikine, bir faaliyet alanında mevcut vergi yükünde ekonominin yaptığı iyileştirme demek

mümkündür (Giray, 2016). Birçok amaç için kullanılan vergi teşvikleri dolaysız sermaye yatırımlarını yurt içine çekmek başta olmak üzere yatırımları teşvik etmeye odaklanmaktadır. Ayrıca işsizliği azaltmak, arzu edilen ekonomik sektörlere teşvik ve bölgelerarası kalkınma düzeylerinin dengelenmesi gibi amaçlarla da vergi teşvikleri gündeme gelmektedir (Tekin, 2006).

Türkiye deki Vergi Teşvikleri ve Türleri

Ülkemizin başlıca kamusal politika araçlarından biri olan teşvikler, bölgesel ya da ulusal ekonomik kalkınma araçları olarak kullanılmaktadır.

Geçmiş Osmanlıya dayanan teşvik uygulamaları, yatırımları artırarak beraberinde işsizliği azaltmak ve geri kalmış bölgeleri kalkındırmak gibi amaçlarla gerçekleştirilmiştir (Eser, 2011).

Teşvik öncesi kurum ya da kişilerin durumlarına göre; normalden daha düşük oran, kısmi veya tam vergi muafiyeti ve istisnası şeklinde gündeme gelmesi mümkün olan vergisel teşvik yöntemleri uygulanmasındaki amaç, gelir artışı sağlamak yerine sosyal eşitlik ve rekabet eşitliğinin sağlanmasıdır. Ayrıca vergisel teşvikler belirlenirken ilk göz önünde bulundurulacak etken, uygulama alanının ihtiyaçlarıdır (Sariso, 2008).

Türkiye de Yatırım Teşvikleri

Ekonomide kullanılan yatırım kavramı, belirli bir zaman içerisinde sermaye mallarına eklenen ilaveler olarak tanımlanmaktadır (Yayar ve Demir, 2012). İktisadi olarak bakıldığında ise yatırım en basit haliyle üretim için sermaye kullanımınıdır. Bu açıdan bakıldığında yatırım, sermaye sürekliliğini koruyarak çoğalmasını sağlamak hatta çoğalma hızını artırmak için sürdürülen iktisadi bir harekettir (Dağ ve Çelik, 2019). Yatırım teşvikleri ise, yatırıma birçok alanda destek vermek için hükümet tarafından hazırlanmış tedbir programlarıdır (Duran, 2003).

Kâr amaçlı faaliyet gösteren özel sektör, yatırımları öncesinde ulaşımdan coğrafi altyapıya, doğal kaynak rezervlerinden teknolojik altyapıya kadar birçok faktörü değerlendirmek zorundadır. Demokrasinin gereği olarak bireyler arasında olması gereken fırsat eşitliği, genel bir çerçeveden bakıldığında bölgelerarası eşitliği gündeme getirmektedir. Bu durum ise gerçekleştirilecek teşviklerin önemini bir kez daha gözler önüne sermektedir (Buyrukoğlu, 2014).

Yabancı yatırımların ülke ekonomisine katkıda bulunması açısından da yatırım teşvikleri önemlidir. Bir ülkede yatırım kararı almak isteyen yabancı yatırımcılar, o ülkenin piyasa yapısını, işgücü arzını, enerji ve nakliye gibi maliyetleri ve ayrıca ülkenin bankacılık sistemlerini, faiz ve kredi imkanlarını da göz önünde bulundururlar. Bu sebeple yabancı yatırımları ülkeye çekebilmek adına uygulanan teşvik politikaları önemlidir (Sarıöz, 2006).

Türkiye de yatırımları teşvik etmek amacıyla 2012 yılında "Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar" 19.06.2012 tarih ve 28328 sayılı Resmi Gazete

yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Sonrasında 2016 ve 2019 yıllarında yapılan bazı düzenlemeler ile teşvik sistemi yenilenmiştir. 2016 yılında yapılan yeni düzenlemeler ile proje merkezli yatırımlar gündeme gelmiş, ücret ve enerji desteği de bu yılda teşvik kapsamına alınmıştır. İlgili kararın amaç kısmında;

- Cari açığın azaltılması amacıyla ithalat bağımlılığı yüksek olan ara malı ve ürünlerin üretiminin artırılması,
- Teknolojik dönüşümü sağlayacak yüksek ve orta-yüksek teknoloji içeren yatırımların desteklenmesi,
- En az gelişmiş bölgelere sağlanan yatırım desteklerinin artırılması,
- Bölgesel gelişmişlik farklılıklarının azaltılması,
- Destek unsurlarının etkinliğinin artırılması,
- Kümelenme faaliyetlerinin desteklenmesi olarak özetlenmiştir.

Bu kapsamda 2016 yılından 2022 yılının sonu kadar düzenlenen belge adedi Şekil 1'de gösterilmiştir.

Şekil 1 incelendiğinde yatırım teşvikleri kapsamında düzenlenen belge sayısının 2016 yılından günümüze artış gösterdiği görülmektedir. Ayrıca 2021 yılında en yüksek belge sayısına ulaşılmıştır. Düzenlenen belge sayısının artması hem teşvik çeşitliliğinin artması hem de teşvik kapsamının yaygınlaştığını göstermektedir. Yatırım teşviklerinin değerlendirildiği destek sınıfları, destek bölgeleri, sektörler göre dağılımları ve yatırım cinsine göre belge adetlerine ilişkin grafikler Şekil 2'de verilmiştir.

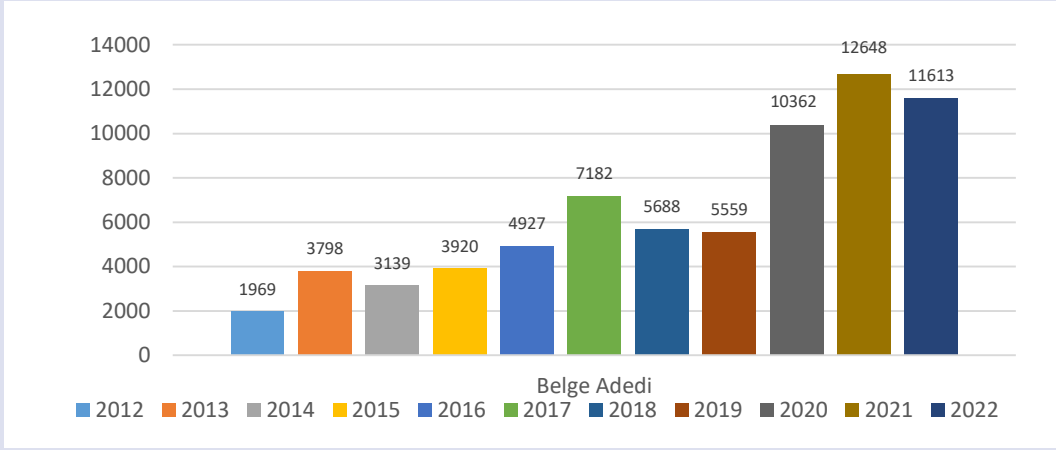
Şekil 2 incelendiğinde, teşvik belgeleri genel, bölgesel, stratejik ve öncelikli olmak üzere dört farklı destek sınıfında düzenlenmekte olduğu görülmektedir. Bu sınıflamadan en fazla belge 35262 adetle bölgesel en az belge düzenlenen sınıf ise 125 adet belge ile stratejik sınıf olmuştur. Ayrıca destek bölgeleri beş bölgeye ayrılarak en fazla belge düzenlenen belge birinci bölge olduğu; yatırım sektörlerinden en fazla belge düzenlenen sektörün ise imalat sektörü olduğu görülmektedir.

Yatırım teşvikleri ilgili kararda 4 başlıkta değerlendirilmiştir. Bunlar genel, bölgesel, öncelikli yatırım konuları ve stratejik yatırımlardan oluşmaktadır. Bölgesel olarak, özellikle iller arasında ki gelişmişlik düzeylerini yakınlaştırmak ve illerin üretim ve ihracat potansiyellerini artırmayı hedeflemektedir. 5. Bölge destekleri ile öncelikli yatırım konularına fırsat vermek ve desteklemek, Katma değeri yüksek yatırımların cari açığı azaltacağı için ayrıca desteklenmesi yatırım teşvik sistemini oluşturmaktadır.

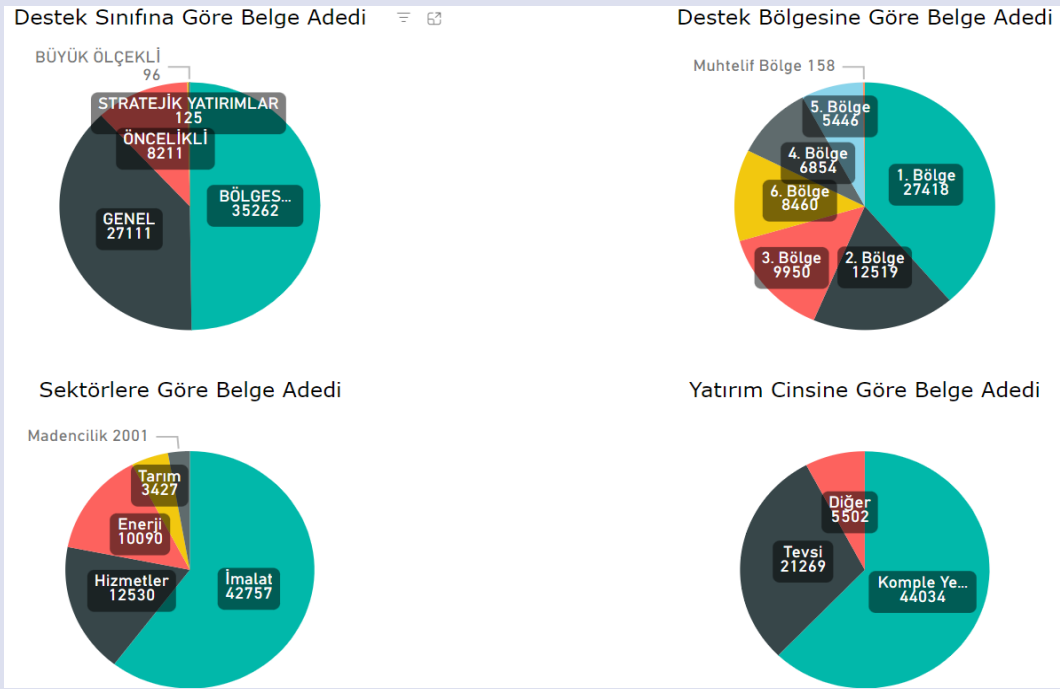
Yatırım teşvik sisteminde sunulan destekler, KDV İstisnası, Gümrük Vergisi Muafiyeti, Vergi İndirimi, Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği, Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği, Faiz veya Kar Payı Desteği, Yatırım Yeri Tahsis, KDV İadesi şeklindedir

<https://www.sanayi.gov.tr/destek-ve-tesvikler/yatirim-tesvik-sistemleri/md0103011615,05.06.2023>.

Bu desteklerin zaman içinde ve değişen konjonktürel gelişmelere bağlı olarak çeşitlendiği veya oranlarında bazı farklılıklar yapılabildiği görülmektedir.

Şekil 1. Yıllara Göre Düzenlenen Belge Adedi (Kaynak: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı İnteraktif Yatırım Teşvik Belgesi İstatistik Raporu, Erişim Tarih:12.05.2023)
Figure 1. Number of Documents Issued by Year

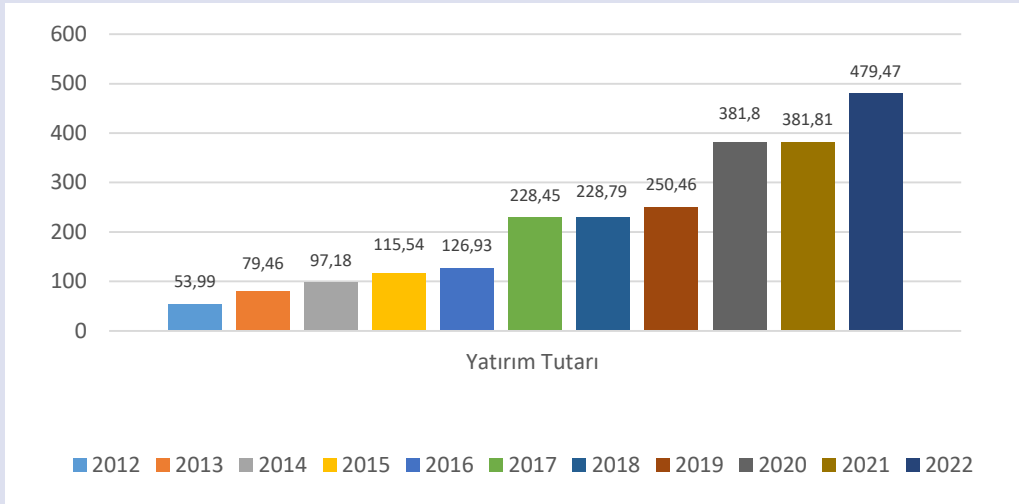
Şekil 2. Teşvik Belgelerinin Sınıfı, Bölge, Sektör ve Yatırım Alanlarına İlişkin Dağılımları (Kaynak: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı İnteraktif Yatırım Teşvik Belgesi İstatistik Raporu, Erişim Tarih:12.05.2023)
Figure 2. Distribution of Incentive Certificates by Class, Region, Sector and Investment Areas

Vergi Teşviklerinin Yatırımlar Üzerindeki Etkileri

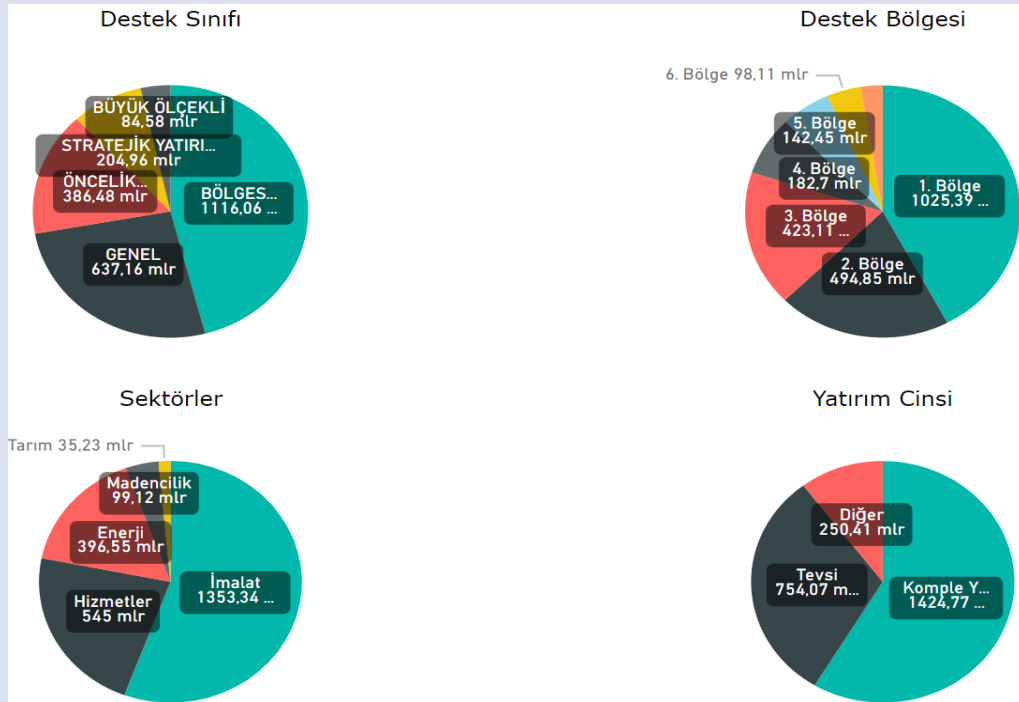
Türkiye de ve birçok ülkede vergi teşvikleri ve özellikle yatırım oranlarının artırılması yönünde uygulanan yatırım teşvikleri ülke ekonomilerinin gelişimini önemli ölçüde etkilemektedir. Ekonomik büyüme ve kalkınmanın sürdürülebilir bir şekilde sağlanması, dış ticaret potansiyelinin artırılması, istihdama imkân veren yeni iş fırsatlarının yaratılması, bölgelerarası gelişmişlik düzeylerindeki farklılıkların azaltılması gibi pek çok dışsallık oluşturan yatırım teşviklerinin giderek

yaygınlaştığı ve arttığı görülmektedir (Öz ve Buyrukoğlu, 2017). Düzenlenen yatırım teşvik belgeleri ile sağlanan sabit yatırım tutarlarını gösteren grafik Şekil 3'te gösterilmiştir.

Şekil 3 incelendiğinde düzenlenen belge sayısının artışı ile birlikte teşvikler kapsamında sağlanan yatırım tutarları da aynı oranda artış göstererek 2022 yılı sonu itibarıyla 479 Trilyon yatırım teşviki verildiği görülmektedir. Bu sağlanan yatırım teşvik tutarları belgelerde olduğu gibi destek sınıfı, bölgeler, sektörler ve yatırım cinsine göre dağılım tutarları şekil 4'teki grafiklerde gösterilmiştir.

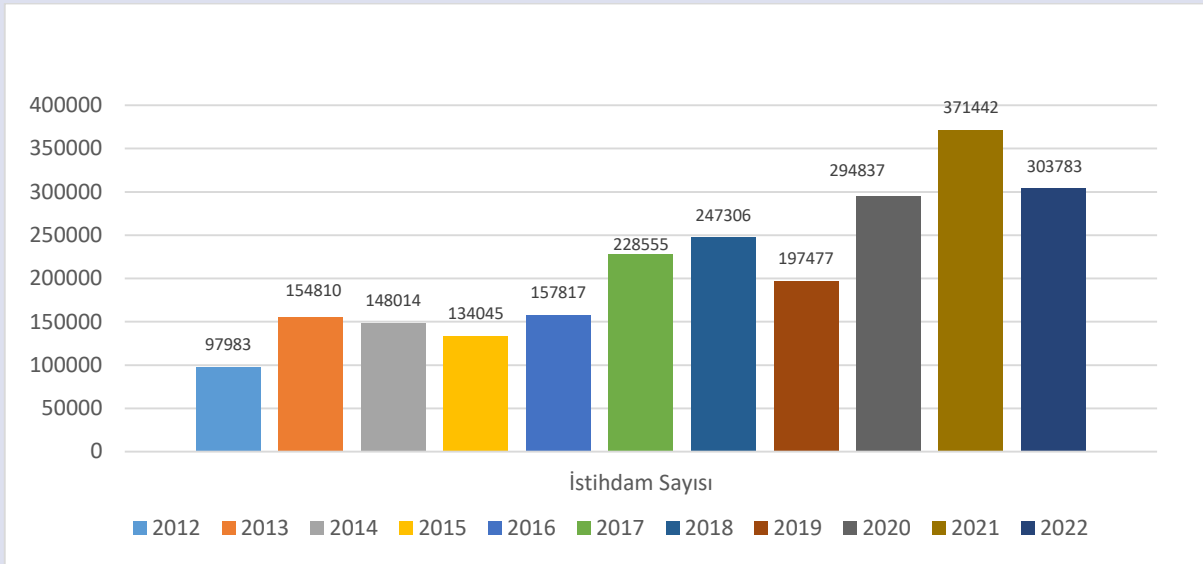
Şekil 3. Yıllara Yatırım Tutarları (Trilyon) (Kaynak: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı İnteraktif Yatırım Teşvik Belgesi İstatistik Raporu, Erişim Tarih:12.05.2023)
Figure 3. Investment Amounts by Years (Trillion)

Şekil 4. Yatırım Tutarlarının Sınıfı, Bölge, Sektör ve Yatım Alanlarına ilişkin Dağılımları (Kaynak: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı İnteraktif Yatırım Teşvik Belgesi İstatistik Raporu, Erişim Tarih:12.05.2023)
Figure 4. Distribution of Investment Amounts by Class, Region, Sector and Investment Areas

Şekil 3 incelendiğinde düzenlenen belge sayısının artışı ile birlikte teşvikler kapsamında sağlanan yatırım tutarları da aynı oranda artış göstererek 2022 yılı sonu itibarıyla 479 Trilyon yatırım teşviki verildiği görülmektedir. Bu sağlanan yatırım teşvik tutarları belgelerde olduğu gibi destek sınıfı, bölgeler, sektörler ve yatırım cinsine göre dağılım tutarları Şekil 4'teki grafiklerde gösterilmiştir. Şekil 4 incelendiğinde, teşvikler kapsamında sağlanan en büyük

destek sınıflamasında bölgesel sınıflamaya; bölge açısından birinci bölgeye; yatırım sektörlerinde imalat sektörüne ve yatırım cinsi açısından ise komple yeni yatırımlar kapsamında olduğu görülmektedir. Ayrıca düzenlenen yatırım teşvik belgeleri kapsamında sağlanan desteklerin istihdam üzerinde de olumlu etkileri olmuştur. Bu kapsamda oluşan yeni istihdam sayılarına ilişkin grafik Şekil 5'te verilmiştir.

Şekil 5. Teşvikler Kapsamında Yıllara Göre Oluşturulan İstihdam Sayıları (Kaynak: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı İnteraktif Yatırım Teşvik Belgesi İstatistik Raporu, Erişim Tarih:12.05.2023)
Figure 5. Years of Employment Generated within the Scope of Incentives

Şekil 5 incelendiğinde teşvikler kapsamında sağlanan yatırım tutarları ile ekonomide işgücüne olan arzında yıllar itibariyle arttığı görülmektedir. Teşviklerin devreye konulduğu 2016 yılından günümüze kadar düzenlenen teşvik belgeleri ve bu belgelerle sağlanan yatırım tutarları kapsamında istihdam üzerinde olumlu bir etki oluşturarak, yeni istihdam alanlarını açılmasına ve istihdam sayısının artmasına olanak sağladığı görülmektedir. Yarım tutarlarıyla doğru orantılı olarak en çok istihdamın imalat sektöründe ve birinci bölgede artış sağlandığı tespit edilmiştir.

Sonuç

Küreselleşme ile birlikte gerek ulusal gerekse uluslararası rekabet ortamında ülke ekonomilerinin avantajlı hale getirilmesi için vergi teşvikleri, devletlerin uyguladığı politikalarından birisidir. Türkiye'nin üyesi bulunduğu DTÖ ve OECD gibi uluslararası kuruluşlardaki teşvik politikaları ile uyumlu olduğu da görülmektedir.

Ülkemizde vergi teşvikleri kapsamında, vergi muafiyeti ve istisnalarının yanı sıra, düşük faizli krediler, hibe yardımları, yatırımlar için ihtiyaç duyulan arsa tahsis, sanayide kullanılan enerjideki indirimler gibi uygulamaların olduğu görülmektedir. Ülkemizde Yeni Teşvik Sistemi ile birlikte 2012 yılından günümüze kadar düzenlenen teşvik belgelerinin hem çeşitliliği hem de belge sayısının arttığı görülmüştür. Düzenlenen teşvik belgeleri kapsamında sağlanan yatırım teşvikleri de aynı oranda artış göstererek yatırım tutarlarını 53 trilyondan 479 trilyona çıkarmıştır. Ayrıca sağlanan teşvik tutarlarının hem bölgesel hem de farklı sektörler de yeni istihdam alanları oluşturulmasını desteklediği tespit edilmiştir. Yıllar itibariyle yapılan teşvik desteklerinin bölgesel sınıflamada yaklaşık %50'si birinci bölgede; sektörel

açından ise daha çok imalat sektöründe yapıldığı görülmektedir. Ayrıca 2012 yılında başlayan teşvik destekleriyle birlikte yaklaşık 200.000 bin istihdam artışı sağlanmıştır. Sonuçlardan hareketle; teşvik destekleri ülke ekonomisinin sabit yatırımlarını ve bölgesel kalkınmaları desteklemesiyle birlikte ülke genelinde istihdam artışına da katkı sağladığı söylenebilir.

Kaynaklar

- Aykın, H. (2006). "Uluslararası Ampirik Çalışmalar Işığında Vergi Teşviklerinin Etkinliği", Yaklaşım Dergisi, Sayı: 160, Nisan, 1-5.
<http://www.yaklasim.com/mevzuat/dergi/makaleler/2006047950.htm> (Erişim Tarihi 12.06.2022)
- Buyrukoğlu, S. (2014). Yatırım Teşvik Politikaları ve Makroekonomik Etkileri: Türkiye İçin Ampirik Analiz. Doktora tezi, Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli.
- Çatal, F. (2010). Devlet Teşvikleri ve Erzurum' da Tarihsel Bir Uygulama Örneği. Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi. 24(4) , 289-296.
- Çiloğlu, İsmail; (1997). "Teşvik Sisteminin Değerlendirilmesi", Hazine Dergisi, 8, ss.1-15.
- Dağ, M., Çelik, M., (2019). "Türkiye'de Yatırım Teşvik Sisteminin Gelişimine Yönelik Dönemsel Bir Değerlendirme", Uluslararası Ekonomik Araştırmalar Dergisi, C. 5, S. 2, s. 35-46.
- Duran, M. (2003). Teşvik Politikaları ve Doğrudan Sermaye Yatırımları. Ankara: Hazine Yayınları.
- Edizdoğan, N. , Çetinkaya, Ö. ve Gümüş, E. (2013). Kamu Maliyesi. Ekin Yayınevi
- Eser, E. (2011). Türkiye'de Uygulanan Yatırım Teşvik Sistemleri ve Mevcut Sistemin Yapısına Yönelik Öneriler, (Uzmanlık Tezi), DPT Yayını (2822), Ankara.
- Giray, F. (2016). Vergi Teşvik Sistemi ve Uygulamaları (3. Baskı), Bursa: Ekin Yayınevi.

- Mazlum, M., Yücel, İ., & Tekeoğlu, M. Y. (1990). Özel Kesim Yatırım İmkânları ve Yatırım Kararlarında Teşviklerin Etkinliği. Ankara: TOBB Yayınları.
- Öz, E. ve Buyrukoğlu, S. (2017). "Türkiye'de Uygulanan Yatırım Teşvik Politikalarının Makroekonomik Değişkenler Üzerindeki Etkisinin Ampirik Analizi", Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 27, 322- 336.
- Sarısoy, İ. & Sarısoy, S. (2008). Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelere Yönelik Vergi Teşvik Politikaları: Japonya ve Güney Kore Örnekleri . Marmara Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi , 25 (2) , 385-404 .
<https://dergipark.org.tr/tr/pub/muiibd/issue/484/4216>.
- Sarıöz, Y. (2006). "Türkiye'de 1990 Sonrası Uygulanan Yatırım Teşvikleri ve Ekonomik Etkileri", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İktisat Anabilim Dalı, Ankara.
- Tekin, A. (2006). VERGİ TEŞVİKLERİ VE EKONOMİK ETKİLERİ . Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi , (16),<https://dergipark.org.tr/tr/pub/dpusbe/issue/4758/65368> .
- Tuncer, Selahattin (2008). Türkiye'de Vergi Teşvikleri Ve Uygulaması (Genel değerlendirme).Yaklaşım,(191)
- Yayar, R. & Demir, D. (2013). GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİNİN TOKAT İLİ EKONOMİSİNE ETKİSİ . Akademik Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi (AKAD) , 5 (8) , 106-122.
<https://dergipark.org.tr/tr/pub/kilisiibfakademik/issue/19256/204542>.